

Brusel 29. ledna 2024
(OR. en)

5908/24

DEVGEN 13
SAN 49
ACP 15
RELEX 123
SUSTDEV 14
ONU 11
CONUN 26

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	29. ledna 2024
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	5495/24
Předmět:	Strategie EU v oblasti celosvětového zdraví – lepší zdraví pro všechny v měnícím se světě – závěry Rady (29. ledna 2024)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o Strategii EU v oblasti celosvětového zdraví – lepší zdraví pro všechny v měnícím se světě ve znění schváleném Radou na 4003. zasedání konaném dne 29. ledna 2024.

**Závěry Rady o Strategii EU v oblasti celosvětového zdraví
– lepší zdraví pro všechny v měnícím se světě**

1. Rada Evropské unie vítá sdělení Komise o Strategii EU v oblasti celosvětového zdraví – lepší zdraví pro všechny v měnícím se světě¹. Znovu potvrzuje vedoucí úlohu, kterou hrají EU a její členské státy společně s partnery při prosazování celosvětového zdraví na základě solidarity, lidskosti, spravedlnosti, genderové rovnosti a dodržování lidských práv.
2. Rada uznává, že lidé mají právo na nejvyšší dosažitelnou úroveň tělesného a duševního zdraví, a zdůrazňuje, že zdraví je předpokladem udržitelného rozvoje a má významné důsledky pro bezpečnost, stabilitu a prosperitu všech společností, a to i v rámci EU. Uznává, že pro dosažení dobrého zdravotního stavu všech občanů mají prvořadý význam dosažení genderové rovnosti, boj proti škodlivým genderovým stereotypům a boj proti stigmatizaci a diskriminaci. Celosvětové zdraví vyžaduje účinný multilateralismus a inkluzivní mnohostranná partnerství a je základním pilířem vnější politiky EU, který se zásadním způsobem podílí na posilování mezinárodního řádu založeného na pravidlech. Dále Rada zdůrazňuje, že EU a její členské státy musí hrát vedoucí úlohu při zajišťování toho, aby celosvětové zdraví zůstalo prioritou mezinárodní agendy.

¹ Dokument 15585/22 – COM(2022)675: Sdělení Komise: Strategie EU v oblasti celosvětového zdraví – lepší zdraví pro všechny v měnícím se světě.

3. Rada zdůrazňuje, že zkušenosti získané na základě pandemie COVID-19 a dalších mimořádných zdravotních událostí, trendů v oblasti celosvětového zdraví, trojí krize planety, tedy změny klimatu, úbytku biologické rozmanitosti a znečištění, a rychle se měnícího geopolitického prostředí poukazují na to, že je potřebný obnovený přístup k celosvětovému zdraví s cílem podpořit a chránit zdraví předcházením globálním zdravotním hrozbám, přípravou na ně a bojem proti nim a zajištěním zdravotní bezpečnosti, posílením systémů zdravotní péče a prosazováním všeobecné zdravotní péče, věnováním pozornosti zdravotním faktorům a podporou zdravého života a dobrých životních podmínek v souladu s Agendou 2030 a jejími cíli udržitelného rozvoje.
4. Rada připomíná sdělení Komise² z roku 2010 a závěry Rady o úloze EU v oblasti celosvětového zdraví³ a zdůrazňuje, že EU významně přispívá k záchraně životů a podpoře zdraví prostřednictvím politického vedení, finančních příspěvků a technického poradenství. Celosvětové zdraví je pilířem strategie Global Gateway⁴ a ústředním tématem globálních, regionálních a dvoustranných partnerství EU, mimo jiné prostřednictvím globálního přístupu k výzkumu a inovacím⁵ a několika iniciativ týmu Evropa. Rada je i nadále odhodlána prosazovat soudržnost politik a přístup založený na lidských právech a dále uznává, že přínos EU ke globálnímu zdraví je i nad rámec zdravotnictví a týká se mimo jiné i oblastí, jako je mír a bezpečnost, zemědělství, klima a životní prostředí, vzdělávání, výzkum a inovace, výživa a potravinové zabezpečení, sociální ochrana, obchod a voda, sanitární a hygienické podmínky (WASH).

² Dokument 8281/10 – COM(2010)128: Sdělení Komise: Úloha EU v oblasti celosvětového zdraví.

³ Dokument 9644/10 – Závěry Rady o úloze EU v oblasti celosvětového zdraví.

⁴ Dokument 14675/21 – JOIN(2021)30: Společné sdělení: Global Gateway.

⁵ Dokument 8979/21 – COM(2021)252: Sdělení o globálním přístupu k výzkumu a inovacím.

5. Rada připomíná, že v nedávných závěrech Rady vyzývá k posílení multilateralismu⁶, zdůrazňuje problematiku globálního zdraví v kontextu posílení evropské zdravotní unie⁷, podtrhuje vedoucí, koordinační a normativní úlohu Světové zdravotnické organizace (WHO) v oblasti celosvětového zdraví⁸, poukazuje na význam využívání přístupu „jedno zdraví“⁸, řešení otázky antimikrobiální rezistence⁹ a zajištění přístupu k vodě a odpovídajícím sanitárním a hygienickým zařízením¹⁰, zdůrazňuje propojení mezi zdravím, dobrými životními podmínkami a hospodářským růstem¹¹, zavazuje se k ochraně všech dětí¹² a podpoře začlenění a zapojení mládeže¹³, vyjadřuje ambice EU být do roku 2050 klimaticky neutrální¹⁴ a vyzývá k boji proti dezinformacím¹⁵. Rada dále připomíná zásadu „nikoho neopomenout“, rovnost a nový Evropský konsensus o rozvoji¹⁶, v němž se zdůrazňuje, že globální zdraví je součástí reakce EU na Agendu 2030 a že EU je i nadále odhodlána prosazovat, chránit a naplňovat všechna lidská práva a usilovat o úplné a účinné provádění Pekingské akční platformy a akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji, jakož i výsledků jejich hodnotících konferencí a v této souvislosti se bude nadále zasazovat o sexuální a reprodukční zdraví a práva. S ohledem na tyto skutečnosti EU znovu potvrzuje odhodlání prosazovat, chránit a naplňovat právo každého jednotlivce na plnou kontrolu nad záležitostmi souvisejícími s jeho sexualitou a sexuálním a reprodukčním zdravím a právo o nich svobodně a odpovědně rozhodovat, bez diskriminace, nátlaku a násilí. Dále zdůrazňuje, že je nutný všeobecný přístup ke kvalitním a cenově dostupným komplexním informacím o sexuálním a reprodukčním zdraví a ke vzdělávání, včetně komplexní sexuální výchovy, jakož i ke službám zdravotní péče.

⁶ Dokument 10341/19 – Závěry Rady o opatřeních EU k posílení multilateralismu založeného na pravidlech.

⁷ Dokument 14886/21 – Závěry Rady o posílení evropské zdravotní unie.

⁸ Dokument 12957/20 – Závěry Rady o úloze EU při posilování Světové zdravotnické organizace.

⁹ Dokument 9112/20 – Závěry Rady o zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 21/2019.

¹⁰ Dokument 13440/21 – Závěry Rady o problematice vody v rámci vnější činnosti EU.

¹¹ Dokument 13432/19 – Závěry Rady o ekonomice blahobytu.

¹² Dokument 10024/22 – Závěry Rady o Strategii EU pro práva dítěte.

¹³ Dokument 8629/20 – Závěry Rady: Mládež a vnější činnost.

¹⁴ Dokument 5263/21 – Závěry Rady o diplomatické činnosti v oblasti klimatu a energetiky: realizace vnějšího rozměru Zelené dohody pro Evropu.

¹⁵ Dokument 14064/20 – Závěry Rady o posílení odolnosti a boji proti hybridním hrozbám, včetně dezinformací, v souvislosti s pandemií COVID-19.

¹⁶ Dokument 10108/17 – Nový Evropský konsensus o rozvoji (2017): „Náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost“.

Úsilí by se mělo řídit Akčním plánem EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024¹⁷, závěry Rady o Akčním plánu pro mládež v rámci vnější činnosti EU¹⁸ a Strategii práv osob se zdravotním postižením¹⁹. Rada bere na vědomí, že Evropská komise přijala strategii pro rovnost žen a mužů²⁰ a strategii pro rovnost LGBTIQ osob²¹, jakož i třetí akční plán pro rovnost žen a mužů nazvaný „Ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU na období 2021–2025“, které předsednictví ve svých závěrech uvítalo.

6. Rada zdůrazňuje, že EU a její členské státy se musí v rámci svých příslušných mandátů a pravomocí chopit příležitosti k posílení svého vlivu jakožto globálního a regionálního aktéra, aby konkrétním a měřitelným způsobem přispívaly ke zdravějšímu a bezpečnějšímu světu, a to i v nestabilním prostředí zasaženém krizemi a konflikty. V této souvislosti Rada vyzývá ke zvýšení ambicí na základě komplexního přístupu, a to od zaměření se na záchranu životů a omezení výskytu a šíření nemocí k podpoře zdraví a dobrých životních podmínek, včetně duševního zdraví a boje proti diskriminaci a stigmatizaci, zejména v případě žen a dívek, dětí a mládeže, starších osob, osob se zdravotním postižením, LGBTI osob, původních obyvatel a osob a komunit ve zranitelném a marginalizovaném postavení, jakož i migrantů a vysídlených osob. Rada se zavazuje bojovat proti vícenásobným a prolínajícím se formám diskriminace s cílem zajistit přístup založený na lidských právech a řešit nerovnosti. Toto úsilí by se mělo řídit třemi doplňkovými prioritami strategie:

- a) **zajistit lidem v průběhu celého života lepší zdraví a dobré životní podmínky** – umožnit lidem vyhnout se nemocem a zůstat zdraví – včetně opatření týkajících se faktorů ovlivňujících zdraví napříč odvětvími a společnostmi, od klimatu a životního prostředí až po vzdělávání a přístup k vodě a odpovídajícím sanitárním a hygienickým zařízením, řešení problematiky chudoby, nerovnosti a genderové nerovnosti, předcházení humanitárním krizím a reakce na ně, zlepšení přístupu k bezpečné, dostatečné, výživné a zdravé stravě a řešení problematiky užívání tabáku a škodlivé konzumace alkoholu jakožto rizikových faktorů z hlediska nemocí a úmrtnosti;

¹⁷ Dokument 7029/20 – JOIN(2020)5: Akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024.

¹⁸ Dokument 15322/22 – Závěry Rady o Akčním plánu pro mládež v rámci vnější činnosti EU.

¹⁹ Dokument 6268/21 – COM(2021)101: Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030.

²⁰ Dokument 6678/20 – COM(2020)152: Unie rovnosti: Strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025.

²¹ Dokument 13081/20 – COM(2020)698: Unie rovnosti: Strategie pro rovnost osob LGBTIQ na období 2020–2025.

- b) **posílit systémy zdravotní péče a zlepšit všeobecnou zdravotní péči** – zlepšit rovný přístup ke kvalitním, přístupným, přijatelným a dostupným zdravotnickým službám, včetně služeb péče o sexuální a reprodukční zdraví – se zaměřením na primární zdravotní péči, účast a zapojení komunit, základní funkce v oblasti veřejného zdraví, výzkum a digitalizaci, kvalifikované zdravotnické pracovníky a jejich dostatečný počet, rovný přístup k cenově dostupným kvalitním zdravotnickým produktům, mimo jiné prostřednictvím místní výroby, a odpovídající a udržitelné financování zdravotnictví, mimo jiné podporou financování zdravotnictví z domácích zdrojů, zvýšením transparentnosti, odpovědnosti a integrity a bojem proti korupci;
- c) **předcházet zdravotním hrozbám, včetně pandemií, a bojovat proti nim, uplatňovat přístup „jedno zdraví“** – s cílem vyhnout se budoucím zdravotním krizím a jejich zdravotním, sociálním a hospodářským důsledkům a zmírňovat je – mimo jiné prostřednictvím posílené odolnosti a účinných mechanismů prevence, připravenosti a reakce, včetně integrovaného a kooperativního dozoru a monitorování, posílení pracovníků v oblasti veřejného zdraví a lepšího přístupu k lékařským protipatřením a dobrovolného přenosu technologií, odstranění nedostatků v globální správě, právně závazné protipandemické dohody²² a posílených mezinárodních zdravotnických předpisů, zintenzivnění boje proti antimikrobiální rezistenci a zajištění vedoucího postavení na vnitrostátní, regionální a celosvětové úrovni.

²² Rozhodnutí Rady (EU) 2022/451, rozhodnutí Světového zdravotnického shromáždění SSA2(5).

7. Rada konstatuje, že strategie představuje nové paradigma, které zahrnuje všechny příslušné oblasti vnější politiky s důležitou vazbou na vnitřní politiky. Její úspěšné provádění vyžaduje inovativní, integrovaný, koordinovaný a fakticky podložený přístup, nové a odlišné způsoby myšlení a práce, zaměření se na chybějící poznatky a dosažení soudržnosti mezi opatřeními EU na vnitrostátní a mezinárodní úrovni. To zahrnuje posílení mnohostranného systému a urychlení spravedlivých a vzájemně prospěšných globálních, regionálních a dvoustranných partnerství založených na solidaritě, společné účasti a společné odpovědnosti, podporu připravenosti, odolnosti a otevřené strategické autonomie a uplatňování víceodvětvového přístupu „zdraví ve všech politikách“, který zahrnuje všechny příslušné oblasti politiky a dostupné nástroje. Rada zdůrazňuje, že je třeba společně posilovat financování celosvětového zdraví na celosvětové, regionální a vnitrostátní úrovni, mimo jiné prostřednictvím grantů a inovativního financování, podpory mobilizace domácích zdrojů v partnerských zemích a prosazování otevřeného a předvídatelného obchodu. V tomto ohledu Rada znovu opakuje závazek vynaložit nejméně 20 % oficiální rozvojové pomoci financované podle nařízení NDICI – Globální Evropa na sociální začleňování a lidský rozvoj.
8. Rada strategii vítá a vyzývá Komisi, vysokého představitele a členské státy, aby se v rámci svých mandátů a pravomocí řídili obecnými zásadami a případně pokyny pro činnost a postupovaly podle iniciativ v ní navržených, mimo jiné tím, že:
- a) přijmou konkrétní opatření na podporu celosvětového zdraví ve všech příslušných odvětvích, včetně veřejného zdraví, klimatu a životního prostředí, výzkumu a inovací, digitalizace, vzdělávání, sociální ochrany, vody a hygienických zařízení, zemědělského a potravinového systému, boje proti korupci, obchodu, mezinárodní rozvojové spolupráce, mechanismů civilní ochrany a humanitární pomoci a napříč všemi příslušnými finančními nástroji z rozpočtu EU a finančními institucemi, budou provádět přístup „zdraví ve všech politikách“ a prosazovat součinnost s příslušnými rámci, iniciativami a politikami EU; a posílí transformační přístup, který řeší základní příčiny genderových nerovností;
 - b) posílí kapacitu a zlepší koordinaci, mimo jiné prostřednictvím neformální spolupráce, s cílem zvýšit účinnost a dopad iniciativ a opatření, zajistit, aby EU a její členské státy vystupovaly na příslušných mezinárodních fórech jednotně, a zintenzivní dialog a společné komunikační úsilí na mnohostranné, regionální a vnitrostátní úrovni;

- c) zaujmou proaktivní a konstruktivní úlohu při posilování mnohostranné spolupráce odstraněním stávajících nedostatků v globální správě a zajištěním doplňkovosti a soudržnosti opatření, přičemž jádrem by měla být posílená a účinnější, odpovědnější a udržitelněji financovaná Světová zdravotnická organizace, a upozorní na to, že by se o otázce EU usilující o formální status pozorovatele ve WHO, mohlo rozhodovat v příslušných strukturách Rady;
 - d) rozšíří dvoustranná, regionální, nadregionální a globální partnerství v souladu s prioritami stanovenými ve strategii a prostřednictvím přístupu „tým Evropa“ poskytnou reakce individuálně uzpůsobené jednotlivým zemím a regionům, budou provádět iniciativy týmu Evropa, mimo jiné podporou místních komunit a organizací občanské společnosti, a aktivně se zapojí do informačních činností, včetně politických dialogů a dialogů o lidských právech s partnerskými zeměmi;
 - e) budou pravidelně hodnotit pokrok a dopad strategie, a to nejpozději od roku 2024.
9. Rada vyzývá k tomu, aby po celou dobu provádění strategie byly do plnění jejích cílů a priorit neustále zapojovány občanská společnost, akademická obec, soukromý sektor, EIB a EBRD a další evropské rozvojové banky a finanční instituce, systém OSN včetně WHO a další příslušní aktéři, GAVI, Aliance pro vakcíny, a Globální fond pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii.
10. Dále Rada vyzývá útvary Komise a ESVČ, aby:
- a) v koordinaci s členskými státy na základě přístupu „tým Evropa“ rozvíjely soudržnou diplomacii EU v oblasti celosvětového zdraví, přitom vycházely ze stávajících kapacit a co nejlépe je využívaly;
 - b) v klíčových delegacích EU navýšily kapacitu v oblasti celosvětového zdraví, mimo jiné zvážením vyslání národních odborníků;
 - c) monitorovaly a hodnotily provádění a dopad strategie za použití integrovaného a participativního rámce, který má být vypracován v úzké spolupráci s členskými státy a má vycházet ze stávajících nástrojů pro monitorování a hodnocení a na základě zvýšeného úsilí o shromažďování údajů rozčleněných podle věku a pohlaví, připravovaly zprávy o pokroku a svolávaly výroční zasedání za účelem projednání pokroku, včetně fóra zaměřeného na politiky v oblasti celosvětového zdraví.